

Prof. Dr. Jale Inan
Ehram Yokusu No.3
80810 Bebek-Istanbul

T.C.
Kültür Bakanlığı
Anıtlar ve Müzeler
Genel Müdürlüğü

2.Ekim.1992

Konu: Herakles Heykeli/

Antalya Müzesi'nde korunan (Env. No. 4.7.81) 1980 yılında Perge'de Güney Hamam kazısında bulunmuş Herakles heykelinin alt yarısının, halen Boston'da The Museum of Fine Arts'da (Env. No.1981.783) korunan Herakles Heykeli üst parçası ile bir bütün oluşturup oluşturmadığını saptamak amacıyla 25.Eylül.1992'de yapılan deneye Kültür Bakanlığı'na temsilen katıldım.

İlgili raporumu ilişikte bilgilerinize sunuyorum.

Bilindiği gibi, 5.Ağustos.1991'de New York'ta Leon Levy'nin evinde yapılan ikinci deney, karşı taraf söz verdiği halde deneyin yapılmasını engelleyen desteği çıkartmadıklarından kesin bir sonuca bağlanamamıştı. Bu toplantının sonunda alınan karar gereği, her iki taraf kendi parçalarının tam mulajını hazırlayacak ve deney bu mulajlarla tekrarlanacaktı.

22.Eylül.1992 tarihinde New York'ta Bakanlığımızın avukatlarıyla ve tarafımızı temsil eden diğer kimselerle biraraya gelip üçüncü deney için ön hazırlıkları görüştük. 24.Eylül'de Boston'da avukatların bürosunda tarafımızı temsil edenlerle tekrar toplandık. Ve Museum of Fine Arts'a giderek Antalya 'da yaptırdığımız ve bir gün önce New York'tan gönderilen heykelin alt parçasının mulajını ambalajından çıkardık. Orada bulunanlar Heykeltras-Restoratör Nejat Özatay tarafından yapılmış olan bu mulajı büyük bir hayranlıkla karşıladılar. Bu tarafın yaptığı mulaj o gün bize gösterilmedi; ancak Müze salonunda teşhirde olan orijinal parçayı tetkik edebildik.

25.Eylül günü saat 10.30'da Müzede üçüncü deneyi gerçekleştirmek üzere biraraya geldik. Bizim taraf, Prof. Dr. Jale Inan, Prof. Dr. Brunhilde Ridgway, Avukat Larry Kaye, Avukat Scott Tross, Avukat Aydın Düren ve Heykeltras-Restoratör John Horn olmak üzere 6 kisten oluşuyorduk.

Karşı taraf ise.

Cornelius Vermeule -- (Müze Müdürü)
Weld Henshaw -- (Müzenin Avukatı)
Paul Hormann -- (Klasik Arkeoloji Bölümü)
Mary -- (" " ")
Amy Raymond -- (" " ")
Stephen Paine -- (Yönetim Kurulu Üyesi)
Prof. David Mitten -- (Harvard'dan geldi)
Arthur Beale -- (Arastırma Bölümü Başkanı)
Alan Shestock -- (Müze Yöneticisi)
Benjamin Fred -- (Müdür Yardımcısı)
Linda Thomas -- (Arastırma Bölümünden)

olmak üzere 11 kisi den oluşmaktaydı.

Önce orijinal parçanın teşhir edildiği salonda buluştuk. Bu arada parçanın mulajı da yanına getirildi. Gayet dikkatle iki parçayı karşılaştırarak mulajın aslına sadık olup olmadığını inceledik, sonuçta mulajın kusursuz ve hilesiz yapıldığı kararına vardık.

Daha sonra bu mulajla birlikte deneyi yapmak üzere bizim Antalya parçasının mulajının durduğu depoya indik. Bu arada, bizim tarafı temsil eden heykeltıraş-restoratör John Horn'un beraberinde getirdiği büyük bir suni sünger rulosu, bir torba kil ve bir yumak sicim dikkatimi çekti. Avukat Scott Tross'a bunların niçin getirildiğini sordum. Bana, arada kalan boşlukları doldurup parçayı daha güzel göstermek için, dedi. Buna sasırdım. Çünkü ben, daha önce karşı tarafın tüm iddialarına rağmen defalarca yazdığım raporlarımda arada kesinlikle eksik parça olmadığını belirtmişim. Ayrıca yaptırdığım dakik bir fotomontajla da bunu kanıtlamışım. Buna rağmen nedense benim yaptırdığım fotomontaj o gün hiç ortaya çıkmadı. Onun yerine karşı tarafın iddiasını destekleyen ve arada genişçe bir parçanın eksikliğini gösteren bir fotomontaj ortada gezindi. Bu yanlışlığın nedeninin Boston'daki orijinal parçanın desteğe yanlış monte edilmesinden kaynaklandığını da defalarca belirtmişim.

Buna rağmen avukatlarımızın büyük övgü ile lanse ettikleri restoratör John Horn, arada bir parçanın eksik olduğu inancıyla; büyük bir heyecanla, ceketini sırtından attı, kollarını sıvadı ve yüksek sesle orada bulunanlara konsantrasyonunun bozulmaması için deneyin küçük bir yerde ve sükunet içinde yapılması gerektiğini söyledi.

John Horn ile Müzenin Arastırma Bölümü Başkanı Arthur Beale, Boston Müzesi'ndeki parçanın mulajını bizim parçanın mulajı üzerine getirerek yavaş yavaş indirmeye başladılar. Sonucu büyük heyecanla izleyen heyetten ses çıkmıyordu. Yukardan süzüle süzüle inen parça her taraftan aynı yükseklikte mesafe

birakarak sonunda, aradan su sızmayacak sekilde alt parçanın üzerine oturdu. Belli ki deney sırasında hazır bulunanlar arasında, avukatlarımız da dahil, benden başka hiç kimse bu sonucu beklemiyordu. İlk önce şaşkınlık ondan sonra heyecan ve arkasından büyük bir coşkuyla bana tebrikler yağmaya başladı. İlk tebrik edenler arasında Müze Müdürü

Cornelius Vermeule de vardı. *Professor David Mitten tebrik sözlerine ~~öte~~ bir*

Sajfede bulundu. Professor Inan, bu gün Boston'da büyük zafı kazandınız. ne kadar kıvanç duyuyoruz
hekkinizdir!
Deney böylece tam bir başarıyla sonuçlandıktan sonra avukatlarımız, onların avukatı ve Vermeule ile bir toplantı yaptılar ve heykelin iadesini kabul ettirdiklerini, yakında heykelimize kavuşacağımızı bildirdiler. Ancak resmi muamele sonuçlanmadan ^{önce} herhangi bir beyanatta bulunmamızı rica ettiler.

Durumu saygılarımla bilgilerinize arz ederim.

Deneyin bu sonucu, hem bir Türk vatandaşı olarak hem de bir arkeolog olarak beni son derece mutlu kılmıştır. Beni bu vazifeye görevlendiren Kültür Bakanlığı'na sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Ek: Deney sırasında çekilmiş 10 adet fotoğrafı da raporumla birlikte gönderiyorum.

Prof. Dr. Jale Inan

Jale Inan

Prof. Dr. Jale Inan
Ehram Yokusu No.3
80810 Bebek-istanbul

T.C.
Kültür Bakanlığı
Anıtlar ve Müzeler
Genel Müdürlüğü

2.Ekim.1992

Konu: Herakles Heykeli/

Antalya Müzesi'nde korunan (Env. No. 4.7.81) 1980 yılında Perge'de Güney Hamam kazısında bulunmuş Herakles heykelinin alt yarısının, halen Boston'da The Museum of Fine Arts'da (Env. No.1981.783) korunan Herakles Heykeli üst parçası ile bir bütün oluşturup oluşturmadığını saptamak amacıyla 25.Eylül.1992'de yapılan deneye Kültür Bakanlığı'nı temsilen katıldım.

İlgili raporumu ilisikte bilgilerinize sunuyorum.

Bilindiği gibi, 5.Agustos.1991'de New York'ta Leon Levy'nin evinde yapılan ikinci deney, karşı taraf söz verdiği halde deneyin yapılmasını engelleyen desteği çıkartmadıklarından kesin bir sonuca bağlanamamıştı. Bu toplantının sonunda alınan karar gereği, her iki taraf kendi parçalarının tam mulajını hazırlayacak ve deney bu mulajlarla tekrarlanacaktı.

22.Eylül.1992 tarihinde New York'ta Bakanlığımızın avukatlarıyla ve tarafımızı temsil eden diğer kimselerle biraraya gelip üçüncü deney için ön hazırlıkları görüştük. 24.Eylül'de Boston'da avukatların bürosunda tarafımızı temsil edenlerle tekrar toplandık. Ve Museum of Fine Arts'a giderek Antalya 'da yaptırdığımız ve bir gün önce New York'tan gönderilen heykelin alt parçasının mulajını ambalajından çıkardık. Orada bulunanlar Heykeltraş-Restoratör Nejat Özatay tarafından yapılmış olan bu mulajı büyük bir hayranlıkla karşıladılar. Bu tarafın yaptığı mulaj o gün bize gösterilmedi; ancak Müze salonunda teşhirde olan orijinal parçayı tetkik edebildik.

25.Eylül günü saat 10.30'da Müzede üçüncü deneyi gerçekleştirmek üzere biraraya geldik. Bizim taraf, Prof. Dr. Jale Inan, Prof. Dr. Brunhilde Ridgway, Avukat Larry Kaye, Avukat Scott Tross, Avukat Aydın Düren ve Heykeltraş-Restoratör John Horn olmak üzere 6 kisiden oluşuyorduk.

Karşı taraf ise,

Cornelius Vermeule	-- (Müze Müdürü)
Weld Henshaw	-- (Müzenin Avukatı)
Paul Hermann	-- (Klasik Arkeoloji Bölümü)
Mary	-- (" " ")
Amy Raymond	-- (" " ")
Stephen Paine	-- (Yönetim Kurulu Üyesi)
Prof. David Mitten	-- (Harvard'dan geldi)
Arthur Beale	-- (Arastırma Bölümü Başkanı)
Alan Shestock	-- (Müze Yöneticisi)
Benjamin Fred	-- (Müdür Yardımcısı)
Linda Thomas	-- (Arastırma Bölümünden)

olmak üzere 11 kisi den oluşmaktaydı.

Önce orijinal parçanın teşhir edildiği salonda buluştuk. Bu arada parçanın mulajı da yanına getirildi. Gayet dikkatle iki parçayı karşılaştırarak mulajın aslına sadık olup olmadığını inceledik, sonucta mulajın kusursuz ve hilesiz yapıldığı kararına vardık.

Daha sonra bu mulajla birlikte deneyi yapmak üzere bizim Antalya parçasının mulajının durduğu depoya indik. Bu arada, bizim tarafı temsil eden heykeltıraş-restaratör John Horn'un beraberinde getirdiği büyük bir suni sünger rulosu, bir torba kil ve bir yumak sicim dikkatimi çekti. Avukat Scott Tross'a bunların niçin getirildiğini sordum. Bana, arada kalan boşlukları doldurup parçayı daha güzel göstermek için, dedi. Buna sasardım. Çünkü ben, daha önce karşı tarafın tüm iddialarına rağmen defalarca yazdığım raporlarımda arada kesinlikle eksik parça olmadığını belirtmişim. Ayrıca yaptırdığım dakik bir fotomontajla da bunu kanıtlamışım. Buna rağmen nedense benim yaptırdığım fotomontaj o gün hiç ortaya çıkmadı. Onun yerine karşı tarafın iddiasını destekleyen ve arada genişçe bir parçanın eksikliğini gösteren bir fotomontaj ortada gezindi. Bu yanlışın nedeninin Boston'daki orijinal parçanın desteğe yanlış monte edilmesinden kaynaklandığını da defalarca belirtmişim.

Buna rağmen avukatlarımızın büyük övgü ile lanse ettikleri restoratör John Horn, arada bir parçanın eksik olduğu inancıyla; büyük bir heyecanla, ceketini sırtından attı, kollarını sıvadı ve yüksek sesle orada bulunanlara konsantrasyonunun bozulmaması için deneyin küçük bir yerde ve sükunet içinde yapılması gerektiğini söyledi.

John Horn ile Müzenin Arastırma Bölümü Başkanı Arthur Beale, Boston Müzesi'ndeki parçanın mulajını bizim parçanın mulajı üzerine getirerek yavaş yavaş indirmeye başladılar. Sonucu büyük heyecanla izleyen heyetten cıt çıkmıyordu. Yukarıdan süzüle süzüle inen parça her taraftan aynı yükseklikte mesafe

birakarak sonunda, aradan su sızmayacak şekilde alt parçanın üzerine oturdu. Belli ki deney sırasında hazır bulunanlar arasında, avukatlarımız da dahil, benden başka hiç kimse bu sonucu beklemiyordu. İlk önce saskınlık ondan sonra heyecan ve arkasından büyük bir coşkuyla bana tebrikler yağmaya başladı. İlk tebrik edenler arasında Müze Müdürü Cornelius Vermeule de vardı.

Deney böylece tam bir başarıyla sonuçlandıktan sonra avukatlarımız, onların avukatı ve Vermeule ile bir toplantı yaptılar ve heykelin iadesini kabul ettirdiklerini, yakında heykelimize kavuşacağımızı bildirdiler. Ancak resmi muamele sonuçlanmadan herhangi bir beyanatta bulunmamızı rica ettiler.

Durumu saygılarımla bilgilerinize arz ederim.

Deneyin bu sonucu, hem bir Türk vatandaşı olarak hem de bir arkeolog olarak beni son derece mutlu kılmıştır. Beni bu vazifeye görevlendiren Kültür Bakanlığı'na sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Ek: Deney sırasında çekilmiş 10 adet fotoğrafı da raporumla birlikte gönderiyorum.

Prof. Dr. Jale Inan

Jale Inan

Prof. Dr. Jale Inan
Ehram Yokuşu No.3
80810 Bebek-Istanbul

T.C.
Kültür Bakanlığı
Anıtlar ve Müzeler
Genel Müdürlüğü

2.Ekim.1992

Konu: Herakles Heykeli/

Antalya Müzesi'nde korunan (Env. No. 4.7.81) 1980 yılında Perge'de Güney Hamam kazısında bulunmuş Herakles heykelinin alt yarısının, halen Boston'da The Museum of Fine Arts'da (Env. No.1981.783) korunan Herakles Heykeli üst parçası ile bir bütün oluşturup oluşturmadığını saptamak amacıyla 25.Eylül.1992'de yapılan deneye Kültür Bakanlığı'nı temsilen katıldım.

İlgili raporumu ilişikte bilgilerinize sunuyorum.

Bilindiği gibi, 5.Agustos.1991'de New York'ta Leon Levy'nin evinde yapılan ikinci deney, karşı taraf söz verdiği halde deneyin yapılmasını engelleyen desteği çıkartmadıklarından kesin bir sonuca bağlanamamıştı. Bu toplantının sonunda alınan karar gereği, her iki taraf kendi parçalarının tam mulajını hazırlayacak ve deney bu mulajlarla tekrarlanacaktı.

22.Eylül.1992 tarihinde New York'ta Bakanlığımızın avukatlarıyla ve tarafımızı temsil eden diğer kimselerle biraraya gelip üçüncü deney için ön hazırlıkları görüştük. 24.Eylül'de Boston'da avukatların bürosunda tarafımızı temsil edenlerle tekrar toplandık. Ve Museum of Fine Arts'a giderek Antalya 'da yaptırdığımız ve bir gün önce New York'tan gönderilen heykelin alt parçasının mulajını ambalajından çıkardık. Orada bulunanlar Heykeltıraş-Restoratör Nejat Özatay tarafından yapılmış olan bu mulajı büyük bir hayranlıkla karşıladılar. Bu tarafın yaptığı mulaj o gün bize gösterilmedi; ancak Müze salonunda teşhirde olan orijinal parçayı tetkik edebildik.

25.Eylül günü saat 10.30'da Müzede üçüncü deneyi gerçekleştirmek üzere biraraya geldik. Bizim taraf, Prof. Dr. Jale Inan, Prof. Dr. Brunhilde Ridgway, Avukat Larry Kaye, Avukat Scott Tross, Avukat Aydın Düren ve Heykeltıraş-Restoratör John Horn olmak üzere 6 kisiden oluşuyorduk.

Karşı taraf ise.

Cornelius Vermeule	- (Müze Müdürü)
Weld Henshaw	- (Müzenin Avukatı)
Paul Hormann	- (Klasik Arkeoloji Bölümü)
Mary	- (" " ")
Amy Raymond	- (" " ")
Stephen Paine	- (Yönetim Kurulu Üyesi)
Prof. David Mitten	- (Harvard'dan geldi)
Arthur Beale	- (Arastırma Bölümü Başkanı)
Alan Shestock	- (Müze Yöneticisi)
Benjamin Fred	- (Müdür Yardımcısı)
Linda Thomas	- (Arastırma Bölümünden)

olmak üzere 11 kişiden oluşmaktaydı.

Önce orijinal parçanın teşhir edildiği salonda buluştuk. Bu arada parçanın mulajı da yanına getirildi. Gayet dikkatle iki parçayı karşılaştırarak mulajın aslına sadık olup olmadığını inceledik, sonuçta mulajın kusursuz ve hilesiz yapıldığı kararına vardık.

Daha sonra bu mulajla birlikte deneyi yapmak üzere bizim Antalya parçasının mulajının durduğu depoya indik. Bu arada, bizim tarafı temsil eden heykeltıraş-restoratör John Horn'un beraberinde getirdiği büyük bir suni sünger rulosu, bir torba kil ve bir yumak sicim dikkatimi çekti. Avukat Scott Tross'a bunların niçin getirildiğini sordum. Bana, arada kalan boşlukları doldurup parçayı daha güzel göstermek için, dedi. Buna sasırdım. Çünkü ben, daha önce karşı tarafın tüm iddialarına rağmen defalarca yazdığım raporlarımda arada kesinlikle eksik parça olmadığını belirtmişim. Ayrıca yaptırdığım dakik bir fotomontajla da bunu kanıtlamışım. Buna rağmen nedense benim yaptırdığım fotomontaj o gün hiç ortaya çıkmadı. Onun yerine karşı tarafın iddiasını destekleyen ve arada genişçe bir parçanın eksikliğini gösteren bir fotomontaj ortada gezindi. Bu yanılgının nedeninin Boston'daki orijinal parçanın desteğe yanlış monte edilmesinden kaynaklandığını da defalarca belirtmişim.

Buna rağmen avukatlarımızın büyük övgü ile lanse ettikleri restoratör John Horn, arada bir parçanın eksik olduğu inancıyla; büyük bir heyecanla, ceketini sırtından attı, kollarını sıvadı ve yüksek sesle orada bulunanlara konsantrasyonunun bozulmaması için deneyin küçük bir yerde ve sükunet içinde yapılması gerektiğini söyledi.

John Horn ile Müzenin Arastırma Bölümü Başkanı Arthur Beale, Boston Müzesi'ndeki parçanın mulajını bizim parçanın mulajı üzerine getirerek yavaş yavaş indirmeye başladılar. Sonucu büyük heyecanla izleyen heyetten cıt çıkmıyordu. Yukarıdan süzüle süzüle inen parça her taraftan aynı yükseklikte mesafe

bırakarak sonunda, aradan su sızmayacak şekilde alt parçanın üzerine oturdu. Belli ki deney sırasında hazır bulunanlar arasında, avukatlarımız da dâhil, benden başka hiç kimse bu sonucu beklemiyordu. İlk önce saskınlık ondan sonra heyecan ve arkasından büyük bir coşkuyla bana tebrikler yağmaya başladı. İlk tebrik edenler arasında Müze Müdürü Cornelius Vermeule de vardı.

Deney böylece tam bir başarıyla sonuçlandıktan sonra avukatlarımız, onların avukatı ve Vermeule ile bir toplantı yaptılar ve heykelin iadesini kabul ettirdiklerini, yakında heykelimize kavuşacağımızı bildirdiler. Ancak resmi muamele sonuçlanmadan herhangi bir beyanatta bulunmamamızı rica ettiler.

Durumu saygılarımla bilgilerinize arz ederim.

Deneyin bu sonucu, hem bir Türk vatandaşı olarak hem de bir arkeolog olarak beni son derece mutlu kılmıştır. Beni bu vazifeye görevlendiren Kültür Bakanlığı'na sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Ek: Deney sırasında çekilmiş 10 adet fotoğrafı da raporumla birlikte gönderiyorum.

Prof. Dr. Jale Inan

Jale Inan

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Jale İnan Arşivi

JALARC0300411